Poſtilla venerabilis fratris Nicolai de lyra cū ad-
ditiōibus Pauli burgeñ. ⁊ replicis defenſiuis mathie
dorinck ſup ꝓuerbia ſalomonis incipit feliciter.

Ecce deſcripſi eam tibi tripliciter ꝓ
uer. xxij. ſm ꝙ dr̄ in principio libri
de plātis. Tria vt ait empedocles
in tota rerum varietate. ꝑcipue ex
cellētiſſimū diuine munificētie do-
num phiam. ſ. extollūt magnifice
mobilis affluētie cōtēptus. future
felicitatis appetitus mētis illuſtra
tio quorū ꝓ nihil honeſtius. ſcdo nihil felicius. tercio
nihil ad ābor̄ū adeptionē cōpendioſā efficatius. Ue-
ra aūt phia tradit̄ in ſacra ſcriptura. ⁊ quodā ſpeciali
mō in libris ſalomonis qui ꝓpter hoc ſapientiales di
cunt̄. phia eñ antiquitus ſapia dicebat̄. ⁊ phi ſapien
tes. Sed pythagoras nomen ſapientis refugiens ne
arrogantie notā incurreret phm ſe eſſe rñdit. i. ama-
torem ſapie. qđ pōt dici ſine nota arrogantie. ⁊ extūc
vocati ſunt phi. qui prius ſapientes dicebant̄. ⁊ ſapia
extūc phia noiari cepit. Igit̄ in libris ſalomonis qui
ſm noiationem antiquā ſapientiales dicunt̄ tria ꝑdi
cta phiam ſeu ſapiam extollentia continent̄. videlicꝫ
mobilis affluentie ꝯtemptus. future felicitatis appeti
tus. ⁊ mentis illuſtratio. Licet aūt mētis illuſtratio in
ter iſta tria ponat̄ vltimo. tñ ordine tpis ⁊ nature ꝑce
dit alia duo. qꝛ eſt via ad cōpendioſam adeptionē co-
rum vt dictum eſt. Igit̄ in primo libro ſalomonis qui
dr̄ ꝑabole. mentis illuſtratio cōtinet̄. qꝛ ibi documēta
ponunt̄ ad eruditionē ſimpliciū. ⁊ ad augendū ſciam
intelligentiū. ſm ꝙ dr̄ in principio libri. Parabole ſa
lomonis filij dauid regis iſrl̓ ad ſciendam ſapiam ⁊ di-
ſciplinā ⁊c. In ſcđo vero libro eius qui eccleſiaſtes dr̄
cōtemptus mūdi docet̄. ſm ꝙ in principio libri dicit̄.
Uanitas vanitatū dixit eccl̓iaſtes vanitas vanitatū
et oīa vanitas. In tercio vero libro eius qui dr̄. Can-
ticū cāticorū. ſupne felicitatis appetitus exprimit̄. ſm
ꝙ in principio libri dr̄ in ꝑſona eccleſie q̄ a primo abel
iuſto incepit. vt dicit Greg. omel̓. vij. Oſculet̄ me oſcu
lo oris ſui ⁊c. qđ quidē oſculū hr̄ in fruitiōe beata. igit̄
in verbo ꝓaſſumpto circa libros ſapiētiales tangunt̄
quatuor cāe. ſ. effectiua. ſubiectiua. formalis ⁊ finalis.
Cauſa vō effectiua duplex eſt. vna principalis. ſ. deus
reuelans ſapiam in his libris contentā. Alia inſtr̄alis
ſcꝫ ipſe ſalomon qui habuit hanc ſapiam diuinitus in
fuſam. vt pꝫ. iij. Reg. iij. ⁊ eam deſcripſit ſpūſancto di-
ctante in tribus libris ꝑdictis. ⁊ hoc notat̄ cum dr̄. Ec
ce deſcripſi. vñ dr̄ Eccl̓. xij. Cūqꝫ eſſet ſapientiſſimus
eccleſiaſtes docuit pplm. ⁊ enarrauit q̄ fecerat ⁊ inue-
ſtigans cōpoſuit ꝑabolas multas. queſiuit verba vti-
lia. ⁊ conſcripſit ſermones rectiſſimos ⁊ veritate ple-
nos. Circa ſcđm conſiderandum. ꝙ ſicut corpus mo
bile ſub rōne abſoluta ſubiectū eſt in tota phia natura
li. in ꝑtialibus vō libris ſub rōnibus cōtractis. vt in li
bro de celo ⁊ mūdo ſubiectū eſt corpus mobile ad ſitū
et ſic de alijs. ita deus eſt ſubiectū in tota ſacra ſcriptu
ra ſub rōne deitatis abſolute. ideo dr̄ theologia q̄ſi ſer
mo de deo. In ꝑtibus vō ſacre ſcripture eſt ſubiectuꝫ
ſub rōnibus magis determinatis. vt in veteri teſt. ſub
iectum eſt deus vt creator. ⁊ in nouo vt redēptor. In
libris vō ſapiētialibus eſt ſubiectū vt ſapie dator. nec
obſtat ſi dicat̄ ꝙ hec eſt rō cauſe effectiue. qꝛ in tota ſa
cra ſcriptura deus eſt cā efficiens ⁊ ſubiectiua. effici-
ens inquantū ab eo infundit̄ et regulat̄. Subiectiua
vō inquantū ꝑ ipſam infuſam ab hominibus cogno-
ſcit̄. ⁊ iſta cā ſubiectiua tangit̄ cum dr̄. Eam. ſ. ſapiam
q̄ eſt idem qđ ipſe deus. ⁊ qꝛ eius cognitio eſt ſumme
deſiderabilis. ideo de ea dr̄. Sap. viij. Hanc amaui et
exquiſiui eam a iuuentute mea. ⁊ amator factus ſum
forme illius. Tercio aūt tangit̄ in verbo ꝓpoſito cā fi-
nalis cum dr̄. Tibi. i. ad vtilitatē tuā. Ad bonū eñ to-
tius eccleſie deſcripti ſunt iſti libri cōtinētes doctrinā
ſapientie. ꝑ quā habet̄ gratia in pn̄ti. ⁊ gloria in futuro.
ꝓpter qđ de ipſis dr̄ Prouer. iij. Longitudinē dierū ⁊ an
nos vite ⁊ pacem apponent tibi. Et dicit annos vite q̄tū
ad gratiā in pn̄ti viuificantē. Pacem. ſ. triplicem. inter-
nam. fraternā ⁊ ſupnam. ⁊ qꝛ ſupna habet eternitatē an
nexam. ideo dr̄. Longitudinē dierum. qꝛ eternitas a no-
bis non capit̄ in pn̄ti niſi ſm imaginationē tpis infiniti.
Cauſa vō formalis tangit̄ cum dr̄. Tripliciter. eſt aūt du
plex forma. ſ. forma tractandi. ⁊ forma tractatus. forma
tractandi eſt modus agendi. qui triplex eſt in libris ſapi
entialibus qꝛ ꝓcedunt monitiue. cōminatiue. ⁊ ꝓmiſſi-
ue. De quo pōt accipi qđ dr̄ Eccle. iiij. Funiculus triplex
difficile rumpit̄. qꝛ ſi aliquis nō acquieſcit monitis. com
pellit̄ tñ cōminationibus. vel attrahit̄ ꝓmiſſis. ⁊ in hoc
etiam huius doctrine ſoliditas deſignat̄. Forma vō tra-
ctatus eſt diuiſio huius doctrine q̄ vt iam dictum eſt in
tres libros diuidit̄. ſ. ꝓuerbia. eccleſiaſten. ⁊ cantica can
ticorū. ceteri vō vt liber ſapie. ⁊ eccleſiaſticus nō ſunt de
canone. vt pꝫ ꝑ Hieronymū in ꝓlogo galeato. nec habē
tur in hebreo. ideo eorum expoſitionibus ad pn̄s inten-
dere non ꝓpono.

Incipit prologus in li-
bros eoſdem ſalomonis.

Tribꝰ noibus
vocatuꝫ fuiſſe
ſalomonē: ſcri
pture manife-
ſtiſſime docēt
Pacificū. i. ſa-
lomonē: ⁊ ididia: hoc eſt di-
lectum dn̄i: ⁊ qđ nunc dicit̄
coeleth. i. eccl̓iaſtē. Eccleſi-
aſtes aūt greco ſermone eſt
appellatꝰ. qꝛ cetū. i. eccl̓iaꝫ
ꝯgreget: quē nos nuncupa-
re poſſumꝰ cocionatorē: eo
ꝙ loquat̄ ad pplm: ⁊ ſermo
eiꝰ nō ſpālr ad vnū: ſꝫ ad
vniuerſos dirigat̄ generalr̄
Porro pacificꝰ ⁊ dilectꝰ dn̄i
ab eo ꝙ regno eiꝰ pax fuerit
⁊ eū dn̄s dilexerit appellatꝰ
eſt. Nā ⁊ pſalmꝰ q̄dragesi-
muſquartꝰ ⁊ ſeptuageſimꝰ
primꝰ dilecti ⁊ pacifici titu
lo ꝓnotant̄: Qui tñ etſi ad
ꝓpheciā xp̄i eccl̓ieqꝫ ꝑtinen
tes felicitatem ⁊ vires ſalo
mōis excedūt: tñ ſm hyſto

riam ſuꝑ ſalomonē ſcripti
ſunt. Itaqꝫ iuxta numerū
vocabuloꝝ: tria volumina
edidit. ꝓuerbia: eccleſiaſtē
canticū canticorū: in ꝓuer-
bijs paruulū docens: ⁊ qua
ſi de officijs ꝑ ſniaſ erudiēs
Unde ⁊ ad filiū ſermo cre
bro repetit̄. In eccleſiaſtē
vero mature virū etatis in
ſtituens: ne quicqꝫ in mun
di reb⁹ putet eſſe ꝑpetuum
ſed caduca ⁊ breuia vniuer-
ſa q̄ cernim⁹. Ad extremū
iam cōſummatū virū: ⁊ cal
cato ſeculo preparatum in
canticis canticorū ſponſe
iungit amplexib⁹. Niſi enī
prius reliquerimus vicia ⁊
pompis ſeculi renūciātes
expeditos nos ad aduentū
ꝑ̄pauerimus nō poſſumus
cantare canticū canticorū
Sed ⁊ hoc diligētius attē-
dendum. tres libros aucto-
re diuerſo eſſe intitulatos.
In ꝓuerbijs enī notant̄ ꝓ
uerbia ſalomonis filij da-
uid regis iſrael. In eccleſi-
aſten vo verba eccleſiaſtes
filij dauid regis hieruſalez
Superfluum quippe eſt iſra
el hic quod male in grecis ⁊
latinis codicibus inueni-
tur. In cantico autem can
ticorū nec filius dauid nec
rex iſrael ſiue hieruſalem ꝑ
ſcribitur. ſed tm̄ canticum
canticoꝝ ſalomonis. Si-
cut enim prouerbia ⁊ rudis
inſtitutio ad duodecim tri
bus ⁊ ad totum pertinet iſ
rahel. ⁊ quomodo contem-
ptus mundi nō niſi metro-
politis cōuenit hoc eſt ha-
bitatorib⁹ hieruſalez. Ita
canticum canticorum ad
eos proprie ꝑtinet qui tm̄
ſuperna deſiderant. Ad in-
cipientes et proficientes: et
paterna dignitas. et regni
proprij merito vendicatur
auctoritas. Ad perfectos
vero vbi non timore erudi-
tur: ſed amore proprium no-
men ſufficit. ⁊ equalis ma-
giſter eſt ⁊ neſcit eſſe ſe regē
Que omnia referuntur ad
xp̄m.

Incipit alius ꝓlogus.

TRes libros ſalo
monis. id eſt pro
uerbia eccleſia-
ſten: ⁊ canticum
canticorum: veteri ſeptua-
ginta interpretum auctori
tati reddidi vel antepoſi-
tis lineis. ſuperflua queqꝫ
deſignans. vel ſtellis titulo
prenotatis. ea que minus
habebantur interſerēs: vt
plenius paula ⁊ Euſtochi-
um cognoſcatis. quid in li-
bris noſtris min⁹ ſit: quid-
ue redundet. Necnon etiā
illa que imperiti tranſlato
res male in liguam noſtraz
de greco ſermone verterant
oblitterans et antiquans
curioſiſſima veritate corre
xi. Et vbi prepoſtero ordi-
ne atqꝫ peruerſo ſentētiaꝝ
fuerat lumen ereptum ſuis
locis reſtituens feci intelli
gi quod latebat. Porro in
eo libro quia pleriſqꝫ ſapiē
tia ſalomonis inſcribitur:
et in eccleſiaſtico quem eſſe
ieſu filij ſirach nullus igno
rat calamū temperaui tm̄-
modo canonicas ſcriptu-
ras vobis emendare deſide
rans: ⁊ ſtudium meum cer-
tis magis q̄ʒ dubijs cōmen
dare. Ideo greco ⁊ hebreo
ꝑfatiuncula vtraqꝫ in libro
premiſſa eſt. quia nonnulla
de greco hoc ad illuminati
onem ſenſus ⁊ legentis edi
ficationem. vel inſerta he-
braice tranſlationi: vel ex-
trinſecus iūcta ſunt. Et id-
circo qui legis ſemꝑ ꝑegri-
nus memento.